Yılmaz, M. (2022). Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Mezunlarının Meslek Edinme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar: Fenomenolojik Bir Çalışma. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 440-447. https://doi.org/10.29029/busbed.1130765

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 14.06.2022
Kabul Tarihi : 16.10.2022

https://doi.org/10.29029/busbed.1130765

SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ MEZUNLARININ MESLEK EDİNME SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA *

Mustafa YILMAZ[1]

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü mezunlarının mezuniyet sonrası meslek edinme sürecinde karşılaşmış oldukları sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışma nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüş olup fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2016 yılında Akdeniz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olan beş kişi oluşturmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesi içerik analizi yöntemi ile yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları mezuniyet sonrası girmiş oldukları KPSS'yi önlerindeki en büyük sorunlardan biri olarak ifade etmişlerdir. Katılımcıların mezuniyet sonrasında hemen iş bulamaması ekonomik sorunlara neden olmuş ve bu durum beraberinde psikolojik sorunlar gibi birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü mezunlarının çok sayıda olması ve her yıl bu sayıya yenilerinin eklenmesi var olan sorunların üstüne yenilerini eklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Mezuniyet, Meslek Edinme Süreci, Fenomenolojik Araştırma.

* *Bu makale "Ege 4. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi" nde "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Mezunlarının Meslek Edinme Durumları Üzerine Nitel Bir İnceleme" adıyla sözlü olarak sunulan bildirinin gözden geçirilmiş hâlidir.*

[1] *Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mstfylmz.0793@gmail.com, https://orcid.org/0000-0002-3235-057X*

Yılmaz, M. (2022). Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Mezunlarının Meslek Edinme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar: Fenomenolojik Bir Çalışma. *Bingöl University Journal of Social Sciences Institute*, 24, 440-447. https://doi.org/10.29029/busbed.1130765

Article Type : Researh Article
Date Received : 14.06.2022
Date Accepted : 16.10.2022

https://doi.org/10.29029/busbed.1130765

THE PROBLEMS FACED BY GRADUATES OF THE DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION IN THE PROCESS OF OBTAINING A PROFESSION: A PHENOMENOLOGICAL STUDY*

Mustafa YILMAZ[1]

ABSTRACT

The purpose of this research is to reveal the opinions of graduates of the Department of Political Science and Public Administration about the problems they faced in the process of obtaining a profession after graduation. The study was carried out with the qualitative research method and the phenomenological pattern was used. The study group was composed of five people who graduated from the Department of Political Science and Public Administration of Akdeniz University in 2016. The data were collected by semi-structured interview form. The analysis of the obtained data was carried out using the content analysis method. The participants of the study stated that the they take an KPSS examination after graduation was one of the biggest problems in front of them. The fact that the participants could not find a job immediately after graduation caused economic problems and this brought with it many problems such as psychological problems. The fact that there are a large number of graduates of the Department of Political Science and Public Administration, and new ones are added to this number every year, adds new ones to the existing problems.

Keywords: Political Science and Public Administration, Graduation, The Process of Obtaining a Profession, Phenomenological Research.

* *This article is a revision of the paper presented orally at the "Aegean Summit 4th International Social Sciences Congress" with the title "A Qualitative Review on the Occupational Status of Graduates of the Department of Political Science and Public Administration".*

[1] *PhD Student, Akdeniz University, Institute of Social Sciences, mstfylmz.0793@gmail.com, https://orcid.org/0000-0002-3235-057X*

1. GİRİŞ

Tarihsel sürece bakıldığında Osmanlı Devleti'nde idari ve mülki kadroyu yetiştirmek amacıyla Enderun Mektebi'nin kurulduğu görülmektedir. Enderun Mektebi bürokrasiye kazandırdığı isimlerle önemli bir işlev görmüştür. Enderun Mektebi'nin önemini yitirmesiyle beraber Tanzimat Dönemi'nde Mülkiye Mektebi kurulmuştur. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte yaşanan gelişmeler neticesinde Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) kurulmuş sonrasında ise farklı üniversitelerde Kamu Yönetimi bölümleri kurulmaya başlanmıştır (Akçakaya ve İlhan, 2021: 170; Ömergönülşen, 2010: 130).

1981 yılında Yükseköğretim Kanunu ile bazı düzenlemeler yapılmış ve Kamu Yönetimi tüm İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri'nde ayrı bir bölüm olarak yaygınlaşmaya başlamıştır. Kamu Yönetimi bölümlerinde "Siyaset ve Sosyal Bilimler", "Yönetim Bilimleri", "Kentleşme ve Çevre Sorunları" ve "Hukuk Bilimleri" şeklinde dört anabilim dalı oluşturulmuştur. Ayrıca kamu yönetiminin hangi alt disiplinlere dayandığı tartışmaları neticesinde "Kamu Yönetimi" ve "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" (SBKY) gibi iki farklı adlandırma bölüm isimlerinde görülmektedir (Eryılmaz, 2018: 79-80).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı verilerine göre 2022 itibarıyla Türkiye'de toplam 101 devlet üniversitesinde ve 25 vakıf üniversitesinde olmak üzere toplamda 126 üniversitede Kamu Yönetimi ya da Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü bulunmaktadır. (Yükseköğretim Kurulu, 2022). Bu bölümün sayısının oldukça fazla olması her yıl binlerce öğrencinin mezun olmasına neden olmaktadır. Mezun sayısının fazla olması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Karşılaşılan sorunlar arasında özellikle işsizlik sorunu ön plana çıkmaktadır. İşsiz kalan kişiler yoksullukla birlikte psikolojik ve fizyolojik sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Genç ve eğitimli bireylerin işsiz kalması Türkiye açısından da büyük sorunlara neden olmaktadır (Demir ve Taşkıran, 2018: 43).

Literatüre bakıldığında (Altan vd., 2009) Kamu Yönetimi lisans öğrencileri ile yaptıkları bir çalışma ile bu bölümün öğrencilerinin bölüme ilişkin algılarını ortaya koymayı amaçladıkları görülmektedir. Nalcı Arıbaş vd. (2019) ise yaptıkları çalışmada SBKY öğrencilerinin kendi bölüm mezunlarına yönelik algılarını belirlemeye çalışmıştır. Arslan vd. (2019) yaptıkları çalışmayla kamu yönetimi öğrencileri ve mezunlarının bu bölümü tercih etmelerinde etkili olan faktörleri ortaya koymayı amaçlamışlardır. Görüldüğü üzere yapılan çalışmalarda genel olarak SBKY lisans öğrencilerinin bölüme yönelik algılarının belirlenmeye çalışıldığı görülmektedir. Fakat SBKY mezunlarının mezuniyet sonrasındaki deneyimlerini ve karşılaşmış oldukları sorunları belirlemeye yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

Çalışmada, SBKY mezunları ile yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler toplanarak nitel bir araştırma yürütülmüş ve mezunların meslek edinme sürecinde karşılaşmış oldukları sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada SBKY bölümünden mezun olanların meslek edinme sürecinde karşılaştıkları sorunlarla ilgili deneyimleri nasıldır? araştırma sorusundan hareketle SBKY mezunlarının karşılaşmış oldukları sorunları tespit edip yeni veriler ortaya koymak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- ✓ Mezuniyet sonrasında karşılaşılan meslek edinme sorunları nelerdir?
- ✓ Mezuniyet sonrası karşılaşılan sorunların önemine göre sıralaması nasıldır?
- ✓ Mezuniyet sonrası meslek edinme sorunlarını çözmek amacıyla hangi yollara başvurulmaktadır?
- ✓ Mezunların meslek edinme sorunlarının çözümünde yetkili birimlerden beklentileri nelerdir?

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu makale Akdeniz Üniversitesi SBKY bölümü 2016 yılı mezunlarının mezuniyet sonrası meslek edinme sürecinde karşılaşmış oldukları sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

SBKY bölümünün verdiği mezun sayısı yıllara göre artış göstermesine rağmen istihdam için ayrılan kadrolar niceliksel olarak aynı doğrultuda artış göstermeyerek dengesiz bir durum oluşturmuştur. Araştırma kapsamında SBKY bölümünden mezun olan öğrencilerin meslek edinmede karşılaştıkları sorunlar tespit edilerek bu konuda mağdur olanların görüşlerinden hareketle öneriler sunulmuştur. Bu öneriler gelecekte yapılacak olan çalışmalarda araştırmacılara yol gösterici olacağından dolayı bu durum yapılan araştırmayı önemli kılmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji deseninde farkında olunan fakat derinlemesine bilgi sahibi olunmayan olgular odak noktasını oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016 yılında Akdeniz Üniversitesi SBKY bölümünden mezun olan beş kişi oluşturmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Süreci

Nicel araştırmalarda pozitivist bir yaklaşım sergilenirken nitel araştırmalarda ise yorumlayıcı bir yaklaşım sergilenerek gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama araçları kullanılmaktadır (Yıldırım, 1999: 9-10; Baltacı, 2019:374). Bu araştırmada veriler bireysel görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme gözlemlenemeyen davranışları, bireylerin nasıl ifade ettiklerini öğrenmek amacıyla yapılmaktadır (Merriam, 2013: 86). Araştırmacı tarafından görüşmelerde veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi bağımsız değişken ile bağımlı değişken arasında bulunan bağı açıklayarak verileri derinlemesine analiz edebilmemize olanak sağlar (Gunbayi, 2018: 135). Veriler analiz edildikten sonra tablolaştırılarak sunulmuştur. Ayrıca elde edilen verilerin içerik analizi yapıldıktan sonra tekrardan bir uzman tarafından verilerin analiz edilmesi sağlanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1.
Mezuniyet Sonrasında Karşılaşılan Meslek Edinme Sorunları

K1: Meslek edinme yolunda SBKY bölümünün diğer bölümlerin gerisinde kalması ve mezun sayısının fazla olması
K2: KPSS sürecinin uzun olması
K3: KPSS süreci ve mezun sayısının fazla olması
K4: KPSS süreci ve SBKY bölümünün meslek kazandıran bölüm olmaması
K5: Meslek edinme konusunda bilgisiz olunması

SBKY bölümünden mezun olan katılımcıların mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarının başında, KPSS ve kurum sınavları gibi sınavlara uzun zaman harcamaları gelmektedir. Mezun sayısının çok olmasından dolayı bu durumun mezunların bir mesleğe girmede zorlanmalarına ve zaman kaybetmelerine neden olduğu görülmüştür. Bu durumu;

K1: "*…Bir kere İİBF mezunlarının çok olmasından kaynaklı çok fazla rakip var. O rakipler arasında yükselebilmek için sadece mezun olmak yeterli değil. Kendini geliştirmen gerekiyor…"*

K2: "*…Türkiye'de KPSS'den alacağın sonuçla, hazırlanacağın süreçle uzun süre bir hazırlanma temposuyla bu beni çok yordu ve zorladı…"*

K3: "*Şimdi öncelikle zaten kendi işimizi bulmakta zorlanıyoruz. KPSS'den dolayı. Birçok aşama getirdiler. Mülakat vs. ve birçok üniversite olduğu için rakip de çok oldu. O yüzden zaten kendi alanımızdan vazgeçmiş durumdayız. Sorun olarak bu vardı önümde. KPSS sorunu vardı yani…"*

K4: "*…Bir meslek de bir şey katmadı yani. Kamu Yönetimi'ni bitirdin kamu yöneticisi olmuyorsun sonuçta. Kariyer mesleği kariyer bölümü değil yani. Hemşireliği bitiriyorsun hemşire oluyorsun ama kamu yönetimi bitirince kamu yöneticisi olmuyorsun. Bin tane sınava giriyorsun…"* şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Mezuniyet sonrasında meslek edinme konusunda bilgi yetersizliğinin olması ise karşılaşılan bir diğer sorun olarak ifade edilmektedir. Nitekim K5 bu durumu;

K5: "*… genel anlamda en baştan bir çaba harcanmadığı için ya da bilgi olmadığı için tamamen böyle lisansı bitirince her şey hallolacak gibi düşünüyoruz ama öyle olmuyor yani. Bitiriyoruz ve sudan çıkmış balığa dönüyoruz…"* cümleleriyle ifade etmiştir.

Tablo 2.
Mezuniyet Sonrası Karşılaşılan Sorunların Önemine Göre Sıralaması

K1:	K2:	K3:	K4:	K5:
1. Boşluğa düşme	1. KPSS	1. Ekonomik kaygı	1. İş bulma sorunu	1. Ekonomik sıkıntı
2. KPSS	2.Kurum sınavları	2. Askerlik kaygısı	2. Mahalle baskısı	2. Psikolojik sorunlar
3. Geçim sıkıntısı		3. Sağlık sorunları	3. Psikolojik sorunlar	
4. Gelecek kaygısı			4. Öz eleştiri	

SBKY mezunlarının karşılaştıkları sorunların önemine göre sıralaması Tablo 2'de görülmektedir. Bu sorunların en başında ekonomik sorunların geldiği söylenebilir. Katılımcıların bu durumu ifade ediş şekilleri alıntılar şeklinde aşağıda verilmiştir.

K1: "*... Haliyle geçim sıkıntısı da var. Yani bir yandan hayat akıyor. Hani maddi sıkıntı var…"*

K3: "*Bir ekonomik kaygı başladı otomatik olarak. Çünkü belli bir yaşa ulaştığımız için evden olan maddi beklenti son buluyor. Çünkü yani bir aile yapması gerekenleri tamamen yapmış oluyor senin için. O yüzden artık bir çekince başlıyor yani. Evde dursam gözlerine batar mıyım ya da işte maddi yönden tamam çoğu aile sen bir iş bulana kadar sana destek olur. Kimisi başından da savabilir ama hani ailen iyi olsa bile böyle bir kaygıya düşüyorsun…"*

K5: "*...ekonomik zorluk. İnanılmaz derecede sıkıntı oluşturuyor…"*

Ekonomik sorunlardan sonra önem sırasına göre ikinci sırada ise KPSS ve kurum sınavlarının, karşılaşılan sorunlar olarak ifade edildiği görülmektedir. Bu durumu;

K1: "*... KPSS'ye dair nasıl yol izlemeliyim? Burada da bir sıkıntı doğdu ister istemez…"*

K2: "*... Hadi KPSS'yi hallettin emek verdiğin çalışmanın sonucunu göreceksin zaten. Onu geçtim kurum sınavında da aynısı geçerli. Bunun üzerine biraz daha ekleme yaparak kurum sınavını başarman gerekiyor…"* şeklinde ifade etmişlerdir.

Mezuniyet sonrasında karşılaşılan sorunlarla birlikte sağlık ve psikolojik sorunlarının da yaşandığı katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadeler aşağıda doğrudan alıntılarla verilmiştir.

K3: "*... sağlık sorunları başladı. Kendi alanımda çalışmadığım için çalıştığım iş yerine adapte olamasam diye kaygı başladı."*

K4: "*... Psikolojik sorunlar. Zaten bu da para kazanamamanın getirmiş olduğu bir sorun ya da işte işsiz kalmanın getirdiği bir sorun…"*

K5: "*... çalışmamanın verdiği psikolojik bunalımda çok fazla yani orda işe girmemenin verdiği zorluklar arka arkaya gelmeye başlıyor. Hani en başta kendini kötü hissetmeye başlıyorsun sonra psikolojik olarak yoruluyorsun…"*

Gelecek kaygısı ve erkeklerde askerlik kaygısı da karşılaşılan sorunlar arasında derecelendirilmiştir. Bu durumu;

K1: "*... gelecek kaygısı, olabilir mi olmaz mı? Ne yapabilirim? Bu tarz şeyler…"*

K3: "*... erkek bir öğrenciyseniz eğer askerlik kaygısı başlıyor otomatik. Herhangi bir işe girmek istediğinizde iki yıllık tecil istiyorlar en az. Bu süre zaten mezun olduğunuz tarihten itibaren işlemeye başlıyor. Belli bir süre sonra zaman daraldıkça zaten iş kapıları kapanmış oluyor…"* şeklinde belirtmişlerdir.

İş bulma konusunda zorluklar yaşanması ve bununla birlikte bir mahalle baskısının oluşması, bu durumun ise öz eleştiri yapmaya neden olması bir katılımcı tarafından karşılaşılan sorunların derecelendirilmesinde sırasıyla ifade edilmiştir. K4'ün ifadeleri şu şekildedir: "*En önemli sorun işsizlik, iş bulma sorunu. En önemlisi. Çünkü bizim bölüm sadece 2016 yılında örgün ikinci öğretim toplam 250 mezun vermiştir. Aşağı yukarı 200-250 mezun vermiştir. Şimdi 250 kişinin hepsi mi kaymakam olacak? Hepsi mi müfettiş olacak? Hepsi mi gümrükçü, postane vs. olacak? Hayır. Topu topu 20-30 tanesi ancak olabilir… şey problemi de var onlara bak hiç değinmiyoruz. Mahalle baskısı. E diyor adam kamu yönetimi bitirdin ne zaman kaymakam olacaksın diyor yani. Dalga geçiyor yani. Öyle yani… şu da bir sorundur. Kişinin kendi öz eleştirisi. Ya ben ne yaptım dört yılımı heba mı ettim? Keşke 2 yıl anestezi teknikerliği okusaydım en azından adım tekniker olurdu. Anestezi teknikeri olurdum ama dört yıl ben şimdi burada çalıştım, bu alanda çalıştım, lisans derecesini aldım ama ben neyim ne iş yapıyorum… Böyle bir problemi olabilir…"*

Son olarak mezuniyet sonrasında boşluğa düşme durumu da karşılaşılan bir sorun olarak ifade edilip derecelendirilmiştir. K1 bu durumu şu şekilde ifade etmiştir: "*Mezuniyet sonrasında bir boşluğa düştüğüm gerçek. Çünkü üniversiteyi okurken üniversite eğitimi sırasında alternatifler çok fazla gösterilmedi gibi hissediyorum. Yönlendirmeler net, belirgin değildi gibi hissediyorum…"*

Tablo 3.
Mezuniyet Sonrası Meslek Edinme Sorunlarını Çözmek Amacıyla Başvurulan Yollar

K1: KPSS ve kurum sınavlarına hazırlanma
K2: KPSS'ye hazırlanma ve sonrasında özel sektörde bir işe girip çalışma
K3: Özel sektörde bir işe girip çalışma
K4: KPSS'ye çalışma ve yüksek lisans yapmak
K5: Yüksek lisans yapmak ve özel sektörde çalışma

Tablo 3'te görüldüğü üzere SBKY mezunu katılımcıların mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarını çözmek amacıyla genel olarak KPSS ve kurum sınavlarına hazırlanma, özel sektörde bir işe girip çalışma ve yüksek lisans yapma gibi temelde üç farklı çözüm yolu geliştirdikleri görülmektedir. KPSS'ye hazırlanmayı tek seçenek olarak gören K1 şu ifadeleri kullanmıştır: "*…yani kesinlikle kararlılıkla KPSS ve kurum sınavlarını denedim. Vazgeçmeden denedim. Her yıl kendimi rakip olarak görüp bir yıl da hep üstüne koydum ve her yıl kendi rekorumu kırdım. Mezuniyetimin beşinci senesi içerisindeyim ve halen bu yoldayım ve vazgeçmeden de ilerlemeyi düşünüyorum…"*

K4 en başta KPSS'ye hazırlanmayı meslek edinme sorunlarını çözmede ilk seçenek olarak görmüş ve şu ifadeleri kullanmıştır: "*… KPSS yani ne yapacağım? Kimse beni işe almaz hiçbir tecrübem yok oturup KPSS çalışayım oluyor. Bence %90 öğrenci için böyledir, mezun için. Ben böyle bir yola başvurdum…"*

K2' de meslek edinme sorununu çözmek amacıyla en başta KPSS'ye hazırlandığını sonrasında ise çalışmasından bir netice alamaması üzerine özel sektörde çalışmaya başlandığını şu şekilde ifade etmiştir: "*…dersaneye gittim… Dersanede hazırlandım. KPSS'ye hazırlık süreci gelişti. Yani hazırlandığım sürece tek dış etken olarak aldığım fayda ve destek buydu. Dersaneye gitmek. Sonrasında tabii ki bu zorlu yolculuğun ne diyeyim bu çalışmanın, çabalamanın neticesi beni çok yordu ve gerçekten çok yordu… Hayat devam ediyor e şimdi sadece dersaneye yönelsen aileden destek alacaksın benim ailem bu kadar destek sağlayacak seviyede değil çünkü kardeşim de okuyor… Ben daha hızlı para kazanma yöntemini seçtim daha iyi bir duruma gelmeyi seçtim ve birazcık daha fiziksel çalışmayı tercih ettim…"*

K3 meslek edinme sorununu çözmek amacıyla mezuniyet sonrasında doğrudan özel sektörde çalışmaya başladığını şöyle belirtmiştir: "*… öncelikle ilk girdiğim iş mağazacılıktı... Onun için bir eğitim almadım… ekonomik olarak yetersiz geldiği için başka bir mağazaya girdim daha sonra…"*

K5'te meslek edinme sorunlarını çözmek maksadıyla yüksek lisans yaptığı dönemde geçici bir çözüm yöntemi olarak özel sektörde çalıştığını *"…bir özel ders verme sürecim oldu. Bir ofiste ön büroda çalışma sürecim oldu ama bunlar tamamen öğrencilikte ekstra para kazanmak için yaptığım şeylerdi. Yani ekonomik sorunlarımı tamamen çözen ya da bana bir meslek oluşturan bir şey değildi…"* sözleriyle ifade etmiştir.

Ayrıca mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarını çözmede yüksek lisans yapmanın da başvurulan bir yöntem olduğu görülmüştür. K4 bu durumu *"…özel sektörde iş koşturacağıma en azından kendime bir şeyler katayım, artı değer katayım. Uzman unvanı alayım yüksek lisansımı yapayım düşüncesiyle yaklaştık ve işte yüksek lisansa başladım…"* sözleriyle ifade ederken K5 ise *"Ben açıkçası akademide ilerlemek istediğim için en başında yüksek lisansı zorladım. Yüksek lisansa girmek istedim. Tabii ki yüksek lisansa girince de bir maddi karşılık olmadığı için part time derslerle beraber götürebileceğim işleri kovaladım…"* şeklinde bir ifadede bulunmuştur. Katılımcı 5'in mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarını çözmek amacıyla alternatifler oluşturarak hem mesleki gelişim hem de ekonomik endişeler anlamında çözüm yolları geliştirdiği görülmektedir.

Tablo 4.
Mezuniyet Sonrası Karşılaşılan Meslek Edinme Sorunlarını Ortadan Kaldırmak İçin Yetkili Birimlerden Beklentiler

K1: Fakülte kontenjanlarının azaltılması ve öğrencilerin yönlendirilerek bilinçlendirilmesi
K2: Kamuya girişlerde bölümler arasında keskin ayrımların yapılması
K3: İlkokuldan itibaren eğitimde düzenlemeler yapılması
K4: Bölüm kontenjanının azaltılması
K5: Bölüm kontenjanlarının azaltılması ve öğrencilerin yönlendirilerek bilinçlendirilmesi

Tablo 4'te görüldüğü üzere SBKY mezunları mezuniyet sonrasında karşılaşılan sorunların ortadan kaldırılması için yaşamış oldukları deneyimlerden yola çıkarak bazı önerilerde bulunmuşlardır. Genel anlamda İktisadi ve İdari

Bilimler Fakültesinin özelde ise SBKY bölümünün kontenjanının azaltılması gerektiği düşüncesi ifade edilmiştir. Bu durumu K1, K4 ve K5 sırasıyla şu şekilde ifade etmişlerdir:

K1: *"Yetkili birimlerce bir kere en başta da söylediğim için çok fazla mezun olduğu için iş biraz zorlaşıyor. Zannediyorum alımlar yani üniversiteye girişlerin azalması lazım İİBF alımında…"*

K4: *"…Her yer kamu yönetimi mezunu. İşsiz yani işte. Zincir mağazalarda kasiyer yetiştiriyorlar aslında 4 yıl boyunca. 18 yaşında hayata atılması gereken adam 22 yaşında hayata atılıyor gibi… Kontenjanlar azaltılabilir..."*

K5: *"Bence en başta yapılması gereken şey bölümlerin sınırlanması, yani lisansa alırken bu kadar rahat bir şekilde aldıktan sonra bu kadar işsizin ortaya çıkacağını bilmeleri gerekiyor…"*

Bir diğer husus ise SBKY öğrencilerin mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarıyla karşılaşmamaları için lisans eğitimi sırasında bilinçlendirilmeleri ve belirli alanlara yönlendirilmeleri gerekliliği K1 ve K5 tarafından belirtilen konulardır. Bu durumu K1: *"…öğrenci mezun olduğunda şaşkın tavşana dönüyor… Bunu engellemek adına yönlendirmeler yapılabilir. Yönlendirme nedir kastım şu: seçenekler, alternatifler sunulur öğrenci alternatifler arasından bir seçim yapar ve o onun tercihidir. Kesinlikle bu tarz alternatifler sunulmalı…"* şeklinde ifade ederken K5 ise, *"…mesela yönlendirme gerekiyor. En başında dördüncü sınıflara çok fazla iş olanağı sunulması gerekiyor ne yapacaklarına dair bir bilgilendirme yapmaları gerekiyor…"* sözleriyle belirtmiştir.

K2'de İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin farklı bölümlerinden mezun olanların aynı meslekleri seçmemelerini ve bir uzmanlaşmaya göre meslek seçimi yapmaları gerektiği konusunda bir öneride bulunmuştur. K2 bu durumu şu şekilde ifade etmiştir: *"…Bence bir şeyler biraz daraltılmalı. Kaymakamlık sadece kamu yönetiminden olsun. Vergi denetmeni sadece maliyeden olsun. Evet kotalar var belli bir oranda alınıyor ama ortak dersler var ama bence yetkili mercilerin çalışması gereken konu herkes kendi bölümünde yoğunlaşarak hangi meslekte hangi kurumda çalışacağı yönünde bunlara yönelirse ülke daha çok verim alır…"*

K3 ise sorunun köklerine inilmesi gerekliliği doğrultusunda şu ifadeleri kullanmıştır: *"…daha belki anaokulu, ilkokul zamanlarından itibaren herkesin kendi zekâsına göre bence kategorilendirilip ona göre bir meslek alanına yönlendirilmesi gerekiyor. Yani belki de bir sürü müzik dehası var ülkemizde ve ailesinin maddi durumu olmadığı için bu eğitimi alamıyor. Ya da konservatuvara gidemiyor… Bana göre dediğim gibi ilkokuldan itibaren gerekli analizlerin yapılması… her bir çocuğa ona göre bence kendi alanında eğitim verilmelidir diye düşünüyorum…"*

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

SBKY bölümü her yıl binlerce mezun vermekte, bu durum ise bölüm mezunlarının meslek edinme sürecinde birçok sorunla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Araştırma neticesinde katılımcıların mezuniyet sonrasında karşılaştıkları sorunları ifade ederken özellikle mezun sayısının fazla olmasını ve KPSS ve kurum sınavları gibi sınavların sürecinin çok uzun sürdüğünü belirttikleri görülmüştür. Mezuniyet sonrasında karşılaşılan sorunların önemine göre sıralamasını yapan katılımcılar en başta iş bulamama sorununu belirtmişler ve bu sorunla birlikte ekonomik kaygının ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. Literatüre bakıldığında İlhan vd. (2013) yaptığı çalışmada Coğrafya Bölümü ile Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalı mezunlarının da mezuniyet sonrasında işsizlik sorunuyla karşılaştıklarını tespit etmişlerdir. Bu sonuç çalışmada elde ettiğimiz bulgularla paralellik göstermektedir.

Mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarını çözmek amacıyla genel olarak KPSS'ye hazırlanıldığı katılımcıların ifadelerinde görülmektedir. Ayrıca yüksek lisans yapmak meslek edinme sürecinde başvurulan geçici bir çözüm yolu olmuştur. Mezuniyet sonrasında meslek edinme sorunlarını ortadan kaldırmak için yetkili birimlerce neler yapılabilir sorusuna verilen cevapta ise en başta bölüm kontenjanının azaltılması gerekliliği düşüncesinin ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin lisans eğitimi sırasında yetkili birimlerce ileriye yönelik bilinçlendirilmesi gerekliliği ifade edilen bir diğer görüş olmuştur.

SBKY mezunlarının meslek edinme sürecinde karşılaştıkları sorunları çözmek amacıyla katılımcıların da görüşlerinden hareketle aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- ✓ Üniversitelerdeki SBKY bölümlerinin kontenjanları azaltılmalı eğer varsa ikinci öğretim programları kapatılmalıdır.
- ✓ SBKY bölümünde eğitim sırasında öğrencilerin mesleki anlamda mezuniyet sonrasına hazırlanmaları için gerekli imkânlar sağlanmalıdır.
- ✓ KPSS sonrasında girilen kurum sınavlarının yazılı ve sözlü sınav süreçleri olabildiğince kısa tutulmalıdır.
- ✓ SBKY bölümü mezunlarını tek çatı altında toplayacak bir dernek kurularak bölüm mezunlarının mezuniyet sonrasında yardımlaşma ve dayanışmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Akçakaya, M., & İlhan, K. (2021). Enderun Mektebi ve Türk kamu yönetimi için bir model önerisi. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, *7*(2), 169-187.

Altan, Y., Kerman, U., & Aktel, M. (2009). Kamu yönetiminde lisans öğretimi: Kamu yönetimi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (20), 227-252.

Arslan, E., Gürses, F., & Çiçek, A. (2019). Türkiye'de kamu yönetimi lisans eğitimi: Öğrenci tercihinde etkili olan faktörler üzerine bir değerlendirme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *16*(2), 507-526.

Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *5*(2), 368-388.

Demir, Ö., & Taşkıran, G. (2018). İİBF mezun adaylarının iş bulma ümitlerini etkileyen faktörler üzerine nicel bir araştırma. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, *9*(1), 42-57.

Eryılmaz, B. (2018). *Kamu yönetimi düşünceler yapılar fonksiyonlar politikalar*. Umuttepe Yayınları.

Gunbayı, I. (2018). Developing a qualitative research manuscript based on systematic curriculum and instructional development. *European Journal of Social Sciences Studies*, *3*(3), 124-153.

İlhan, A., Gülersoy, A. E., & Gümüş, N. (2013). Coğrafya bölümü ve coğrafya öğretmenliği anabilim dalı mezunlarının mezuniyet sonrası karşılaştıkları istihdam sorunu. *Electronic Turkish Studies*, *8*(9), 1585-1602.

Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. (Çev. Ed. S. Turan). Nobel Akademik Yayıncılık.

Nalcı Arıbaş, N., Canpolat Gökçe, E., & Doğan, M. (2019). Siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencilerinin kendi bölüm mezularına yönelik algıları". *Journal of History School*, 43, 1718-1743.

Ömürgönülşen, U. (2010). Türkiye'de lisans düzeyi kamu yönetimi öğretiminde yakın dönemde yaşanan gelişmeler: Mevcut durum, sorun alanları ve gelişme eğilimleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(03), 123-161.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim, 23*(112), 7-17.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2022). https://yokatlas.yok.gov.tr/tercih-sihirbazi-t4-tablo.php?p=ea.

ÇALIŞMANIN ETİK İZNİ

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.03.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 62875

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarın araştırmaya katkı oranı %100'dür.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Parlıtı, U., & Kocaispir, A. (2022). Kurgan-Type Tombs and Their Cultural Indications in the Early Second Millennium BC in Eastern Anatolia. *Bingöl University Journal of Social Sciences Institute*, 24, 448-461. https://doi.org/10.29029/busbed.1114829

Article Type : Research Article
Date Received : 10.05.2022
Date Accepted : 30.09.2022

https://doi.org/10.29029/busbed.1114829

THE PROBLEMATIQUE OF THE PEOPLES OF KURGAN CULTURE AND KURGAN-TYPE TOMBS EMERGED IN THE EARLY SECOND MILLENNIUM BC IN EASTERN ANATOLIA

Umut PARLITI[1], Ahmet KOCAİSPİR [2]

ABSTRACT

In the beginning of the 2nd millennium BC, the tradition of burial mounds defined as kurgan tombs emerged on the frontiers of Transcaucasia and Northwest Iran, known as the plateaus of the Eastern Anatolia Region. Contrary to the emergence of these tombs, most of the settlements in the region vanished. Political motivations may be the reason for such a change, or as claimed, people may have left the plains and started animal husbandry due to climate instabilities. Accordingly, this paper seeks to bring together these views in a theoretical framework and discuss them in light of climate, people, environment, and migration.

Keywords: Eastern Anatolia Region, 2nd Millennium BC, Kurgan, Migration, Climate.

[1] *Dr, Atatürk University, Faculty of Letters/Depertman of Archaeology, umutparilti62@gmail.com, https://orcid.org/0000-0001-9895-4926.*

[2] *Asst. Prof. Dr, Iğdır University, Faculty of Letters/Depertman of History, ahmetkocaispir@gmail.com, https://orcid.org/0000-0003-0682-4150.*